

Hvorledes skulde det være muligt, at hele dette Liv skulde være uden Indflydelse paa et Menneskes ethiske Værd? Hvorfor skal Livet i Hjemmet idealiseres paa hint Livs Bekostning? Huset er i mange Henseender i formindsket Maalestok det samme for Hustruen, som Forretningen for Manden. Ogsaa i Hjemmet findes en Mængde Erhvervs-Trivialiteter: Overvejelser paa Bagerens, Slagterens og Urtekræmmerens Omraade, — som er nødvendige for at faa Pengene til at slaa til. Det er det ethiske Element, der bevirker, at Livet baade paa den ene og den anden bliver et Dystløb med Ærens Kranse til den dygtigste, og Arena man bør ikke reducere den ene af disse Arenaer til et Sted, hvor man traver omkring som en Droschehest, der blot længes efter Stalden. Sagen er den, at Hjemmet og Virksomheden er som to store Hjul i Livsmaskineriet, der afløse og supplere hinanden. — Det ene maa ikke smøres paa det andets Bekostning. Meningen er ikke, at de erhvervende Mænd,*) som den glædeløse Urtekræmmer Nr. 400, fra 9—6 gaar omkring i en sjælelig Misvækst, — beskæftigede med aandløse og ligegyldige Ting — for først paa Slaget 6 gennem Hjemmets Dør at begynde Livet. Nej, Erhvervsvirksomheden har baade for Mænd og Kvinder andre og højere Formaal end det at skaffe Betingelser for at leve. *Den har nemlig det: at tage i Brug og udvikle et Menneskes Evner og Kræfter til Ære og Glæde for ham selv og det Samfund, han lever i.* For Samfundet eller Almenheden, som Hr. M. siger, er det nemlig langt fra ligegyldigt, om man har en Kunde eller ej, idet en Mand uden Kunder vil ligge Samfundet til Byrde, medens dette bæres af de Mænd, der forstaar at skaffe sig Kunder 3: gøre deres Evner og derigennem deres Arbejde frugtbringende. Men Betingelserne derfor er rigtignok, at man ikke holder disse Evner og Kræfter for gode til at anvendes og ikke mener, at Virksomheden kan affejes med nogle periphere Ydelser, medens de centrale gemmes til Brug i Hjemmet. Jeg skal her indskyde, at naar Hr. M. henter sine Eksempler fra Forretningslivet, synes jeg, at han, — som Ordsproget siger — „kaster Snavs i sin egen Rede“. Dette Arbejde besørges tilstrækkeligt af de ikke forretningsdrivende Stænder, der altfor ofte i deres forretningsdrivende Medborgere se en Skare aandløse Ignoranter og i deres Arbejde en rent mekanisk Præstation. Saaledes erindrer jeg, at en af mine Kunder — en Embedsmand — engang, da han paa Forespørgsel erfarede, at jeg var noget anstrængt, nikkede

*) Disse Betragtninger angaa selvfølgeligt lige saa vel den erhvervende Kvinde.